

MEDIACIJOS PROGRAMOS APRAŠO FORMA

Programos pavadinimas	<i>Trumpa ir tiksli frazė nusakanti bendriausią programos esmę, svarbiausią jos idėją.</i> Mediacijos įgūdžių lavinimo kursai
Rengėjas(-ai)	<i>Vardas, pavardė, mokslo laipsnis ir pedagoginis vardas</i> <ul style="list-style-type: none"> • Jurgita Spaičienė Dr., eina lektorės pareigas • Paulius Čerka Doc. Dr., eina docento pareigas • Loreta Bukšnytė-Marmienė Prof. Dr., eina profesorės pareigas
Apimtis kred. ir/ arba trukmė val.	42 akad. val.
Paskirtis	<i>Akcentuojamas temos aktualumas, poreikis, inovatyvumas. Nurodomas programos tikslas ir uždaviniai.</i> <p>Mediacijos įgūdžių lavinimo kursų tikslas - supažindinti dalyvius su mediacija kaip alternatyviu ginčų sprendimo būdu bei praktiniu mediacijos technikų taikymu sprendžiant konfliktus. Programos turinys orientuotas į žinių apie mediacijos procesą, etapus, pagrindinius principus ir metodus suteikimą bei mokymą juos pritaikyti realiose situacijose. Mokymo programos išskirtinumas – praktinis, patirtinio mokymo aspektas, kuomet dalyviams suteikiamos ne tik teorinės žinios, bet simuliacijų bei modeliujamų situacijų pagalba užtvirtinamos įgytos žinios ir suteikiami praktiniai mediacijos proceso valdymo įgūdžiai, įsisavinami mediacijos ypatumai bei taikymo privalumai, suvokiamas situacijų spektras, kuriame taikytinas ginčų sprendimo būdas veikia efektyviai.</p> <p>Mokymų metu dalyviai bus supažindinti su mediaciją reglamentuojančiais tarptautiniais bei nacionaliniais teisės aktais, teorija, psichologiniais praktiniais konsultavimo, derybų vedimo, ginčų valdymo aspektais, išskirtiniais mediacijos proceso modeliais, kuriuos sėkmingai praktikoje taiko užsienio mediatoriai.</p>
Tikslinė grupė	<i>Nurodoma, kokiai tikslinei grupei (-ėms) skiriama kvalifikacijos tobulinimo programa.</i> <p>Programa skirta teisininkams (advokatams, notarams, įmonių teisininkams, teisėjams ir t.t.) bei kitų sričių specialistams (įmonių vadovams, pedagogams, politikams, vadybininkams, socialiniams darbuotojams, medikams ir t.t.) besidomintiems mediatoriaus kompetencijų įgijimu, norintiems pagilinti žinias ir sustiprinti įgūdžius efektyviai ir profesionaliai spręsti ginčus bei valdyti konfliktines situacijas.</p>
Mokymosi rezultatai (tikėtini gebėjimai, kuriuos įgis programą baigęs asmuo)	<i>Programos metu dalyviai:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Pagilins žinias apie mediacijos procesą, pagrindines formas, stilius, taisykles ir reikalavimus, taikomus mediatoriui, teisinį reguliavimą; - Pagilins žinias ir supratimą kokiais būdais galima išspręsti konfliktus; - Išmoks taikyti pagrindinius mediacijos principus bei ginčo valdymo technikas;

	<ul style="list-style-type: none"> - Išmoks atpažinti ir taikyti mediacijos stilius, tinkamiausius konfliktinėje situacijoje. - Susipažins su susitarimo įforminimo procedūromis.
<p>Turinys (programos sudedamosios dalys, temos, užsiėmimo pobūdis: teorija, praktika, savarankiškas darbas)</p>	<p><i>Nurodoma, kuriai temai kiek valandų skiriama. Valandos suskirstomas į auditorines ir savarankiško bei praktinio darbo. Numatomas laikas įgytų kompetencijų ir gebėjimų vertinimui/ įsivertinimui.</i></p> <p><i>Jeigu programą sudaro keli kursai (moduliai), nurodomos šios programos sudedamosios dalys bei jų turinys.</i></p> <p><i>I diena: Praktinis mediacijos taisyklių taikymas vadovaujant derybų procesui: iššūkių ir galimybių</i> <i>Jonavos g. 66, Kaunas, 112 auditorija</i></p> <p><i>Temos:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>1. Mediacijos samprata.</i> <i>(lektorius Doc. Dr. Paulius Čerka, 1 akad. val.)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mediacijos proceso teisinis reguliavimas. • Aktualių teisės aktų apžvalga. <i>2. Atskirų kategorijų civilinių ginčų mediacijos ypatumai. Šeimos mediacija.</i> <i>(lektorius Doc. Dr. Paulius Čerka, 1 akad. val.)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mediacijos konfliktų sprendimo būdo charakteristikos. • Teisminė ir privati mediacija. • Darbo ginčų mediacija. • Mediacijos praktika Lietuvoje. • Mediacijos institutai Lietuvoje. <i>3. Konflikto ir ginčo samprata bei jų sprendimo būdai.</i> <i>(lektorius Doc. Dr. Paulius Čerka, 2 akad. val.)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Konfliktų nagrinėjimas ir įvertinimas, sprendimo būdų apžvalga. • Ginčo sprendimas remiantis interesų pusiausvyra arba materialių teisių pagrindu. • Mediacijos formos (aktyvioji (vertinamoji) ir pasyvioji mediacija, teisminė ir sutartinė mediacija). • Mediacijos stadijos ir jų santykis su ginčo sprendimu. <i>4. Mediacijos principai.</i> <i>(lektorius Doc. Dr. Paulius Čerka, 2 akad. val.)</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mediatoriaus neutralumo, nešališkumo taisyklė ir profesinės etikos principai. • Mediatoriaus nešališkumo ir neutralumo pozicijos išlaikymas derybų procese, Europos elgesio kodekso apžvalga. • Interesų konfliktai ir kaip su jais elgtis. • Praktiniai klausimai, susiję su neutralumo ir galios pusiausvyra tarp šalių. • Rekomendacijos dirbant su nesuinteresuotomis ar neigiamai nusiteikusiomis derybų šalimi. • Įrodymų ribotas naudojimas (teisminiuose procesuose).

- Mediacijos paslaugų įkainiai, apmokėjimas už paslaugas, mediatoriaus paslaugų reklama, viešinimas.

5. Mediatoriaus bendravimo ir derybų vedimo technikos.

(lektorius Doc. Dr. Paulius Čerka, 1 akad. val.)

- Konfidencialumo ir nešališkumo taisyklės taikymas mediacijoje
- Konfidencialumo principo esmė.
- Proceso uždarumas ir viešumas.
- Mediatoriaus civilinė ir etinė atsakomybė.

6. Mediacijos procesas.

(lektorius Doc. Dr. Paulius Čerka, 2 akad. val.)

- Stadijos. Įvadas. Pozicijų ir interesų identifikavimas. Susitikimų modeliai. Pagrindiniai principai.
- Teismo paskirta mediacija ir sutartyse numatyto mediacijos proceso atvejų analizė
- Sutartinio ir teismo mediacijos proceso skirtumai ir specifika.
- Susitarimo su mediatoriumi pagrindiniai modeliai.
- Mediatoriaus pasirinkimo kriterijai.

7. Praktinė savarankiška užduotis (4 akad. val.)

**II diena: „Mediacijos samprata, teorija ir teisinis reglamentavimas“
Jonavos g. 66, Kaunas, 112 auditorija**

Temos:

1. Mediacijos samprata.

(lektorė Dr. Jurgita Spaičienė 2 akad. val.)

- Mediacijos sąvoka ir skiriamieji bruožai.
- Ginčo tinkamumo mediacijai įvertinimas.
- Mediacijos ištakos ir šiuolaikinės sampratos susiformavimas. Mediacijos Lietuvoje raida.
- Mediacijos tikslai.
- Mediacijos teisinis reguliavimas Europos Sąjungoje, Europos Taryboje bei Lietuvos Respublikos nacionalinėje teisėje. Mediacijos ir teisės į teisminę gynybą santykis. *Mediacijos koncepcija Lietuvos Respublikoje.*

2. Mediatoriaus vaidmuo. Mediatoriaus profesinė veikla.

(lektorė Dr. Jurgita Spaičienė 1 akad. val.)

- Reikalavimai asmenims, norintiems tapti mediatoriais. Mediatoriaus nepriekaištinga reputacija. Įrašymas į Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašą. Išbraukimas iš Lietuvos Respublikos mediatorių sąrašo. Laikinas mediatoriaus veiklos sustabdymas. Mediatorių skyrimas.
- Mediacijos paslaugų teikimo reikalavimai. Mediatorių kvalifikacijos tobulinimas. Mediatoriaus profesinė etika ir drausminė atsakomybė. Skundų dėl mediatorių profesinės veiklos teikimo ir nagrinėjimo

tvarka. Mediatorių padarytos žalos atlyginimas. Mediacijos valdymo institucijos ir jų funkcijos mediacijos srityje.

3. Teisminės mediacijos ypatumai.

(lektorė Dr. Jurgita Spaičienė 3 akad. val.)

- Teisminės mediacijos sąvoka.
- Teisminės mediacijos skirtumas nuo teisėjo vykdomo teismo taikinimo.
- Teisminės ir neteisminės mediacijos skirtumai.
- Teisėjo ir mediatoriaus, kuris yra teisėjas, funkcijų toje pačioje civilinėje byloje atskyrimas.
- Teisminės mediacijos inicijavimas.
- Privaloma teisminė mediacija.
- Mediatorių parinkimas ir skyrimas vykdyti teisminę mediaciją.
- Teisminės mediacijos procedūra. Teisminės mediacijos pabaiga. Civilinės bylos užbaigimas teisminėje mediacijoje sudarius taikos sutartį.

4. Atskirų kategorijų civilinių ginčų mediacijos ypatumai. Šeimos mediacija.

(lektorė Dr. Jurgita Spaičienė 1 akad. val.)

- Šeimos ginčų specifika: ginčo dalyvių psichologinis pažeidžiamumas, emocijų gausa, poreikis išsaugoti santykius.
- Smurto šeimoje įtaka mediacijai.
- Vaiko interesų apsauga šeimos mediacijoje.
- Vaiko įtraukimo į mediaciją reikšmė ir formos.
- Tarptautinių šeimos ginčų mediacijos ypatumai.

5. Teisinių žinių pagrindai.

(lektorė Dr. Jurgita Spaičienė 2 akad. val.)

- Fizinio asmens veiksnumas.
- Fizinio asmens atstovavimas.
- Neveiksnaus ir ribotai veiksnus asmens įstatyminis atstovavimas.
- Juridinio asmens atstovavimas.
- Įgaliojimas, įgaliojimo forma.
- Santuokos nutraukimas. Sutuoiktinių turto teisinis režimas. Sutuoiktinių civilinė atsakomybė pagal turtines prievoles. Turto, kuris yra bendroji jungtinė nuosavybė, padalijimas.
- Vaikų ir tėvų tarpusavio teisės bei pareigos. Ginčai dėl vaikų.

6. Praktinė savarankiška užduotis. (3 akad. val.)

**III diena „Mediacijos organizavimo ir vedimo psichologiniai aspektai“
Jonavos g. 66, Kaunas, 112 auditorija**

Temos:

1. *Efektyvus bendravimas – sėkmingos mediacijos prielaida. Konflikto samprata ir jo sprendimo būdai.*

(lektorė Prof. Dr. Loreta Bukšnytė-Marmienė, 2 akad. val.)

- Veiksniai, padedantys efektyviai bendrauti.
- Kalbėjimo ir klausymosi ypatumai, padedantys geriau išgirsti ir suprasti pašnekovą.
- Konflikto samprata. Veiksniai, provokuojantys konfliktus. Konfliktogeninė kalba.
- Konstruktyvaus grįžtamojo ryšio suteikimo principai.

2. *Mediacijos dalyviai ir jų psichologinių ypatumų svarba mediacijos procese. Mediatoriaus vaidmuo.*

(lektorė Prof. Dr. Loreta Bukšnytė-Marmienė, 2 akad. val.)

- Mediatoriaus vaidmuo ir funkcijos.
- Mediatoriaus nuostatų, vertybių, asmenybės savybių, įgūdžių svarba mediacijos proceso valdymui ir kokybei.
- Mediacijos proceso dalyvių nuostatų, vertybių, lūkesčių, tarpusavio sąveikų reikšmė mediacijos procese.
- Patyrimo praeityje reikšmė dabartinės situacijos sprendimui. Suvokimo nuostata. Savaimė išsipildančios pranašystės. Sėkmingos patirties praeityje analizė ir panaudojimas sprendžiant dabarties situacijas.
- Asmenybės tipai ir jų reikšmė mediacijos proceso eigai bei rezultatui.

3. *Mediacijos principai.*

(lektorė Prof. dr. Loreta Bukšnytė-Marmienė, 2 akad. val.)

- Pasitikėjimo ir bendradarbiavimo atmosferos kūrimas: tinkamas fizinės aplinkos organizavimas; emocinės pokalbio atmosferos ypatumai; tinkamas susitikimo laiko paskirstymas.
- Pagalba konfliktuojančioms pusėms bendrauti: konstruktyvaus kontakto su abiem konfliktuojančiomis pusėmis užmezgimas ir palaikymas (aktyvus klausymasis, turinio ir jausmų atspindėjimas, klausimų uždavimo ypatumai, apibendrinimas, perfrazavimas, pasitikslinimas); taisyklių mediacijos procese aptarimas.
- Mediacijos tikslų išsiaiškinimas ir adekvačių lūkesčių proceso atžvilgiu formavimas: konfliktuojančių pusių poreikių išsiaiškinimo svarba mediacijos proceso sėkmingumui; lūkesčių formulavimas ir tam gelbėjantys įgūdžiai (persiorientavimas iš praeities į ateitį, faktų nuo nuomonės ar vertinimo atskyrimas, sutarimo ir nesutarimo sričių tarp konfliktuojančių pusių išskyrimas, pagalba konfliktuojančioms pusėms nustatyti prioritetus poreikiuose, mažų žingsnių svarba sprendimo kūrime); psichologinės sutarties sudarymas.
- Mediatoriaus elgesys, skatinantis konstruktyvią konfliktuojančių pusių sąveiką ir sėkmingą mediacijos procesą: mediatoriaus pozicija (neutralus ar siūlantis sprendimus); verbalinės ir neverbalinės mediatoriaus kalbos reikšmė; lygiavertės erdvės abiejų pusių pasisakymams organizavimas.

4. *Mediatoriaus bendravimo ir derybų vedimo technikos.*

	<p>(lektorė Prof. dr. Loreta Bukšnytė-Marmienė, 1 akad. val.)</p> <p>5. Mediacijos procesas, jo etapai, (lektorė Prof. dr. Loreta Bukšnytė-Marmienė, 2 akad. val.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Supažindinimas su mediacijos procesu ir jo paaiškinimas. • Problemos apibrėžimas (remiantis abiejų pusių tvirtinimais). • Konfliktuojančių pusių interesų ir poreikių analizė vengiant pozicijų laikymosi, lūkesčių suformulavimas. • Sprendimo alternatyvų generavimas ir įvertinimas, sprendimo būdų, tenkinančių abi puses paieška. • Sprendimo pasirinkimas, įvertinant jo optimalų efektyvumą abiem pusėms. • Susitarimo formulavimas. • Mediacijos užbaigimas ir grįžtamojo ryšio proceso dalyviams teikimas. <p>6. Praktinė savarankiška užduotis (3 akad. val.)</p> <p>IV diena: „Mediacijos organizavimo ir vedimo įgūdžių praktinis formavimas: atvejų analizė, situacijų modeliavimas, praktinių užduočių aptarimas. Jonavos g. 66, Kaunas, 112 auditorija</p> <p><i>Temos:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Savarankišku praktinių užduočių aptarimas, situacijų modeliavimas. (lektorius Doc. Dr. Paulius Čerka, 2 akad. val.); 2. Mediacijos rezultatų įforminimo aptarimas bei įvertinimas. (lektorius Dr. Jurgita Spaičienė 2 akad. val.) 3. Mediacijos organizavimo ir vedimo įgūdžių praktinis formavimas. (lektorė Prof. Dr. Loreta Bukšnytė-Marmienė, 2 akad. val.)
Mokymosi medžiaga	Nurodomas mokomosios medžiagos pavadinimas bei kokia forma ji bus pateikiama, pvz. popierine, elektronine, garsine, video. Skaidrės, teismų sprendimai pateikiami elektronine forma
Mokymosi metodai	Pvz. darbas grupėse, atvejo studija, diskusija, projektų metodas ir kt. Paskaita, praktiniai užsiėmimai grupėse, atvejo studijos, simuliacijos, diskusijos.
Pasiekimų vertinimas	Nurodomi neformaliojo mokymosi vertinimo metodai, pvz.: projekto pristatymo stebėjimas, probleminės užduoties atlikimo analizė, parengto plano analizė ir pan.
Išduodamas dokumento tipas	Pvz.: kompetencijos (žinių, gebėjimų) plėtotę liudijantis pažymėjimas. Kompetencijos plėtotę liudijantis pažymėjimas.
Asmuo kontaktams	Akademinio padalinio Neformaliojo švietimo programų ir atskirų studijų dalykų koordinatoriaus, vadybiniko telefonas./ el. paštas, adresas <ul style="list-style-type: none"> • Deimantė Chomičiūtė-Obolevičienė: deimante.chomiciute-obleviciene@vdu.lt